

زیارت

چراغی در مسیر هدایت

محمد مهدی فجری

مؤلف کتاب: ۰۹۱۳ ۷۵۱ ۳۴۰۵

Tel: ۰۲۱۳۳۳۳۳
Fax: ۰۲۱۳۳۳۳۳

www.Baharnashr.ir

- ۱. فخرزهی محمدمهدی، ۱۳۹۱
- ۲. بهارنashr، تهران، انتشارات بهارنashr، ۱۳۹۱
- ۳. چاپخانه امیرکبیر، تهران، ۱۳۹۱
- ۴. انتشارات بهارنashr، تهران، ۱۳۹۱
- ۵. چاپخانه امیرکبیر، تهران، ۱۳۹۱
- ۶. انتشارات بهارنashr، تهران، ۱۳۹۱
- ۷. چاپخانه امیرکبیر، تهران، ۱۳۹۱
- ۸. انتشارات بهارنashr، تهران، ۱۳۹۱
- ۹. چاپخانه امیرکبیر، تهران، ۱۳۹۱
- ۱۰. انتشارات بهارنashr، تهران، ۱۳۹۱

فاطمه مطاوعه

تقدیم به دخت رسالت
همسر ولایت
مادر امامت
بانوی امت
حضرت زهرا ی اطهر (علیها السلام)

مهرستا

۷	پیشگفتار.....
۹	مقدمه.....
۱۱	زیارت در اسلام.....
۱۱	۱. زیارت خاتمه خیدار.....
۱۲	۲. زیارت معصومین (ع).....
۱۴	۳. زیارت مسجد.....
۱۷	۴. زیارت شهدا.....
۱۸	۵. زیارت علما.....
۱۹	۶. زیارت مؤمنان.....
۲۱	۷. زیارت امام زادگان.....
۲۲	۸. زیارت اهل قبور.....
۲۵	اسرار زیارت.....
۲۵	۱. تقرب به خدا.....
۲۶	۲. تعظیم و بزرگداشت اولیای الهی.....
۲۷	۳. آبراز محبت و دوستی با اهل بیت (ع).....
۲۹	۴. شناخت و معرفت اهل بیت (ع).....
۳۰	۵. بهره‌مندی از شفاعت و آمرزش گناهان.....
۳۲	۶. زدودن رنگارهای دل.....
۳۳	۷. تجدید عهد و لاینت.....
۳۴	۸. بهره‌مندی و معنوی.....
۳۷	پاسخ به شبهات.....
۳۷	۱. معنای توسل به معصومین (ع).....
۴۶	۲. تبرک و بوسیدن خریج الحه (ع).....
۴۷	۳. ساختن زیارتگاه.....

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

زیارت جبرائیل
ترجمه‌ها

کتاب زیارت..... ۵۱

۱- بابی از نجاست و پابندی..... ۵۱

۲- غسل زیارت..... ۵۲

۳- توجیه در مسیر زیارت..... ۵۳

۴- بیان ویژه هنگام داخل شدن..... ۵۳

۵- شایسته‌ترین درگاه تقدیس و طرح ایام..... ۵۴

۶- خواندن زیارتنامه..... ۵۴

۷- نماز زیارت..... ۵۴

۸- دعا نمودن و خواندن حاجات..... ۵۵

۹- نماز حضرت طیار..... ۵۵

۱۰- آرایش در حرم..... ۵۵

۱۱- خواندن نماز اول وقت..... ۵۵

۱۲- زیارت با حالت نشاط..... ۵۵

۱۳- توجیه به مضامین زیارتنامه..... ۵۶

۱۴- دعای و تاج..... ۵۶

زیارت نجفی..... ۵۷

اسبب شناسی زیارت..... ۶۰

اول- عدم اجلاص..... ۶۰

دوم- زیارت با مال حرام..... ۶۰

سوم- زیارت با پندگاری به دیگران..... ۶۰

چهارم- زنجش دیگران..... ۶۱

پنجم- نگاه و طول سفر..... ۶۱

ششم- ترک نماز اول وقت..... ۶۲

هفتم- تجارت به جای زیارت..... ۶۲

هشتم- عرفات..... ۶۳

مطلع..... ۶۸

پیشگفتار

دعای و حجاب آنست که در جیب بان ارباب با انسان‌های بزرگ و آسوده صیقل و صفای یابد و از زشتی‌ها پاک می‌گردد.

این دانش باوری، من بر تو انگیزه‌باری از مشیت و خلق و خسروی بزرگان است.

تجربا و اولیای الهی، بهترین انگیزه‌ها هستند که انسان می‌تواند با برقرار کردن ارتباط با آنان، در مسیر رشد و تکامل قرار گیرد.

اگرچه در این زمینه شرفیابی به معطر استیلا مقدر نیست اما با حضور در کنار بزرگان آنان و زیارت‌شان می‌توانیم منفعت آریستگی در جهان را به اوصاف بسیارنده مهیا نماییم؛ چرا که آریست شدن به اوصاف و اخلاقیات معصومین است.

آریستگی به اوصاف الهی است.

زیارت، وسیله نزدیک شدن و تقرب جستن به خداوند است.

زیارت عامل رشد معنوی و تبلور دوستی و یگانگی حق معیت است.

با توجیه به وجود بزرگه مطهر، علمی من موسس ارضی است و نیز حضرت فاطمه معصومه علیها السلام و امامزادگان عظیم‌الشان در ایران و حلیل

زائرانی که هر ساله به زیارت عبادت‌طلبان و مدینه متوره می‌روند.

مناسب دانشم خلاصه‌ای از اهداف و آداب زیارت است.

در اختیار علاقه‌مندان قرار دهیم تا از ابتدای مسیر با پیشی روشن‌تر و معرفتی بیشتر تر سفر خود را آغاز کنند.

این کتاب با توصیه مستوفی زائر مسرتی امام هشتم علیه السلام شهر (استان گلستان) حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین علمی بار خجری مؤید مؤرمه آنکه گردیده تا نوشته راه زائر حرم امامان معصوم علیهم السلام

مقدمه

زور به فتح از اید معنی قصد و میل است. زیارت در لغت، دیدار کردن با قصد یا گویند: چنانکه گوئی زیارت کنده اثر دیگران روی گردانند و به سوی زیارت شوند تعابلی نماند و قصد او را کرده است و در اصطلاح، زیارت به معنی ملاقات با شخص خاص یا ملائق و بزرگانی است که از نظر زیارت کنندگان آن مکان یا شخص خاص دارای احترام، برتری و شرافت و بزرگی است. زیارت دیداری مشتاقانه و احترام آمیز است. زیارت یک انگیزه فطری در بشر است و انسان به طوری پیشوایان دینی، علما و رجال سیاسی و اجتماعی را بزرگ می‌شمارد و به آنان احترام می‌نهد و پس از رحلت آنها نیز بزرگی تعظیم و تکریم آنان به زیارت قبولشان می‌رود.

همین ملاقات فطری باعث ساختن زیارتگاهها و معابد بسیاری در جهان شده است. چنانکه زیارت از ارباب محقق، حضرت ائم علی و جود داشته است؛ در واقع نخستین زکوة، حضرت آدم علی و اولین جهانی که زیارت شد، حقه کعبه بوده است.

آنروز و بانی هزار سال قبل از میلاد مسیح، زیارتگاههای بزرگی داشته‌اند.^۱

چین، تبت، سیلان و هند، زیارتگاههای بزرگی دارند.^۲

^۱ ایقان، فرهنگ لغت، ج ۱، ص ۱۱۱ - ۱۱۲
^۲ فرهنگ زیارت، ج ۱، ص ۱۱۱ - ۱۱۲

در مصور، مقالات مؤلفان زیارت، ج ۱، ص ۱۱۱

به خصوص، زائران حرم شام، الامام علی و نیز حضرت فاطمه مصور، قرار گیرد.
 امید است زائر گرامی، قدر و منزلت خود را به عنوان زائر بداند و از وقتی که در شهرهای زیارتی، حضور دارد، به شایستگی استفاده نماید. و در حرم بزرگ امام الشاه علی و فرزندان آنها، نوشته و آثار دهائی خوبشان فراموش نکند.

محمد مهدی نجری

شماره ۱۳۹۱

زیارت در اسلام

زیارت در اسلام جایگاه ویژه‌ای دارد و بر آن تأکید قرآنی شده است. در بررسی فرموده‌های معصومان علیهم السلام، چند نوع زیارت صورت می‌گیرد. قرار گرفته است:

۱. زیارت خاتمه خدا

قرآن کریم کعبه را عامل استوارگی و صلوات بخشیدن به کار مردم و تعیین خاتمه مبارک برمی‌خشد و مشعل هدایت برائی جهانیان معرفی کرده است. «تسبیح المؤمنین» آیه ۲۷ با قلم و نشانه اسلام دانسته است. زیارت بی‌شک احترام به قدرتی دارای اهمیت است که حضرت

علی (ع) در وصیتی به امام حسن (ع) می‌فرماید:

«فانظروا منی بنگام فلا یظنوا بنگامنا بکم فیکونوا منکم»

«اگر کسی نماز جمعه را من گمان کند که ما نیستیم، خدا را سوگند

می‌دهد که خاتمه کند. (ا) ظنی بنگارید؛ زیرا اگر زیارت خاتمه نماز بزرگ نبود

شما را (تر) طلب [اهمیت نداشت و کمترین بود کسی که قصد زیارت

خاتمه خدا را نمی‌کرد که گفتن گفتند تو آفریننده می‌شود»

گفتی است سخن این فرمودن اهمیت زیارت خاتمه خدا و قولش و آثار

آن بسیار و در این مختصر نمی‌گنجد.

۱. سوره آل‌عنقره، آیه ۲۷

۲. «تسبیح المؤمنین» سوره مؤمنان، آیه ۲۷. «فانظروا منی بنگام فلا یظنوا بنگامنا بکم فیکونوا منکم»

۳. سوره آل‌عنقره، آیه ۲۷

۴. «تسبیح المؤمنین» سوره مؤمنان، آیه ۲۷. «فانظروا منی بنگام فلا یظنوا بنگامنا بکم فیکونوا منکم»

۵. «تسبیح المؤمنین» سوره مؤمنان، آیه ۲۷. «فانظروا منی بنگام فلا یظنوا بنگامنا بکم فیکونوا منکم»

۶. سوره آل‌عنقره، آیه ۲۷

قرآنی زیارت نگاه مسیحیان است المقدس، در فلسطین بوده و سپس

مقدونیه پسین در شهر هلی اروپا به صورت زیارتگاه درآمد. است همچنین کاروان‌های بزرگی از قلب اروپا با شجاعت مشکلات راه زحمتی برای زیارت بیت المقدس می‌نمودند.^۱

در پاپا (کشور هلند) عراق مردم در قرن شانزدهم میلادی گوشت قربانی می‌کردند و دهانه‌های مخصوص می‌خوردند. پس بیکر پشته را روشن می‌نمودند و به گریه و زاری می‌پرداختند.

در مصر باستان نیز مردم به زیارت خدایان می‌رفتند و تشریفات قربانی‌های خود را به کاهنان تقدیم می‌کردند. زمان و صورتان مصری هنگام زیارت، هدایای خود را روی قربانگهی که زیر پایی مجسمه قرار داشت، می‌گذاشتند و پاپی و هغه به هیئت می‌پرداختند.^۲

گفتی است برخلاف تارها و قربانی‌های درون معابد که برای مجسمه‌ها انجام می‌دادند، در اسلام هیچ طریقی برای قربانی به قصد شخص خاصی نداریم. نزدیک قربانی و تشریح در اسلام فقط برای تقرب به خداوند متعالی است و زائران تنها ثواب قربانی و یا تشریح را به یکدیگر اثر

قربانی‌های الهی و پندگانه صالح هدیه می‌نمایند.

و کسی که می‌آید از واکم زیارت نماید، صلوات آن است که من با هر
 زبان حکیم زیارت نموده است.^{۳۴۱}
 امام محمد طبرانی که یکی از شخصیت‌های معروف و از جمله
 دانشمندان اهل سنت است، در همین بیان وظایف و اثرات هدیه نموده
 می‌گوید:

و اعلم انه علم بحضورك و قیامك و زیارتك و انه یصله سلامك و
 صلاحك؛ چنان که او (رسول خدا ﷺ) به حضور و قیام و زیارت تو آنکه
 است و [یعنی] آنکه سلام و نماز تو به او می‌رسد.^{۳۴۲}
 او در جملی دیگر می‌گوید: همتی است که با رسول، پس از
 زیارت قسور رسول خدا ﷺ در بیان حضور به هم رساند و قیام
 و سجده‌ها را بر او و صلواتی را که بر او می‌نهد، هستن زیارت
 کتبه.

تمام مسلمانان بر این عقیده‌اند که اگر کسی به منگه بیرون
 آید به زیارت قسور پیامبر ﷺ بیرون در حق آن حضرت جفا کرده
 است.^{۳۴۳}

علاوه بر این، رسول خدا ﷺ بر زیارت قسور انسان معصوم و ﷺ
 سفارش نموده و بر اجتناب و پنداشن بسیار آن تأکید کرده است. بر همین
 اساس، وقتی امام حسین ﷺ در سن کودکی از جد بزرگوارش سوزلی

^{۳۴۱} از جمله مکتوب‌ها حضرت محمد طبرانی، ج ۱، ص ۳۲۲.
^{۳۴۲} از رسول خدا ﷺ فرمود: من انی منک فخرت ان ذکرت الی الله فظننی بالسر که برای
 تمام انسان صحیح و منگانه و برادر صلیب زیارت کند به من جفا کرده است. اگر کسی
 جفا کند مندی ج ۱، ص ۳۲۲. طبرانی در تاریخ معجم و طبرانی، تاریخ معجمه، ج ۱
 ص ۳۲۲. نیز این روایت بر قسور رسول می‌نویسد: سلام کن بر رسولی، سوزلی، ج ۱
 ص ۳۲۲. و مکتوب‌ها و مکتوب‌ها در حدیث، ج ۱، ص ۳۲۲.

از زیارت معصومین ﷺ
 آنچه از سخنان و سیره معصومان ﷺ به ما رسیده، تأکید فراوان بر
 حضور در کنار قسور رسول خدا ﷺ و الله هشی ﷺ است؛ چرا که زیارت
 آنان در زمان حیات و پس از آن تفاوتی ندارد.^{۳۴۴} و آنان همیشه بر اصول
 بیرون خویش آگه‌اند.

به پایین زیارت رسول کریم اسلام ﷺ و سلام بزرگوار سوزلی
 زودتر شدن گونگی همی باطن می‌شود و بر معصومیت روح می‌افزاید
 چرا که آنان خود پاک و طاهرند و دوست‌داران و برادران خود را به سوزلی
 پاکی‌ها و معصومیت هدایت می‌کنند. قرآن مجید می‌فرماید:

«لَیْسَ بِرَبِّكَ كَذِبٌ فِی قَوْلِكَ كَذِبٌ أُولَئِكَ
 هُمُ الْعَادُونَ»^{۳۴۵}
 «همان‌ها شما را پاک نماند»

بر خلاف باور کسانی که سفر برگی زیارت قسور بشوایان زمین را
 بی‌اهمیت دانسته‌اند، آن را جایز نمی‌دانستند. روایات پرشماره‌ای از
 رسول خدا ﷺ نقل شده است که هر کسی به زیارت قسور من آید، شفاعتم
 بر او واجب می‌شود.^{۳۴۶}

طبرانی، از طبرانی اهل سنت، در کتاب حق خود می‌گوید:

رسول خدا ﷺ فرمود: من ذکرتنی بعد موتی، تنگنا از کسی می‌جانی یا

از امام صادق (ع) فرمود: من از آنجا سلامت نکند از آنجا که می‌جانی، هر کسی به زیارت
 زیارت کند، چنان است که ما را در حال حیات زیارت کرده است. الطبرانی، معجم
 در حدیث، تاریخ معجمه، ص ۳۲۲. و مکتوب‌ها در حدیث، ج ۱، ص ۳۲۲.
^{۳۴۴} از سوزلی سوزلی، ص ۳۲۲.

^{۳۴۵} ترجمه: هر طبری، ج ۱، ص ۳۲۲. از سوزلی، ج ۱، ص ۳۲۲.
^{۳۴۶} در حدیث، ج ۱، ص ۳۲۲. در کتاب الطهرت، حدیثین معجمین، حدیث تاریخ معجمه
 ص ۳۲۲. و مکتوب‌ها در حدیث، ج ۱، ص ۳۲۲.

می گفت پدر جاننا پشش کسی که شما را زیارت کند چیست؟ ایشان می فرمایند:

باقی من زاری، چنانچه گواران زار اینان از زار اینان زارین حقان
ظن آن گزونه بوم فقیهت و آنکس من گوید: «بهر ما مگر من با
فرزش حیات و بس از رهت زیارت کند با حق و باجرت با تو زیارت
نماند و من حق دارم که روز قیامت او را زیارت و از گناهش و عیاشی
کوبه»

از زیارت مسجد

مسجد تحسین خانه توحید، اکنون هدایت و ارشاد، خانه خدا در
زمن ۹ و پارکگاه مبارزه با منعم است. در سرخس و دیاربات با تصویر
طیبات از مسجد، با عنوان دیوار آخرت یاد شده است یعنی همانگونه
که بازار، محل خرید و فروش کالاها می شود، مسجد، محل
کسب امور معنوی و نیز آسایشی است که در سرای آخرت به کار می آید.
دو جمل معروف از حدیث است: «بیت الله است و من استوی الاثر» و «الغیر
الشیخ أو تحقها الخیثا» «مسجد، بازاری از بازارهای دنیاست»
بنامی آن می باشد و میگوید: «بیت الله»

«الصحیحان یهداه مستر شاه سرخسی از امام حسن مجتهد (ع) از ۱۱۲۸ هـ. ق.
طیبات از امام حسن عسکری (ع) از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«من یزید مسجد» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«بیت الله است و من استوی الاثر» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«الغیر الشیخ أو تحقها الخیثا» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«بیت الله است و من استوی الاثر» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«الصحیحان یهداه مستر شاه سرخسی از امام حسن مجتهد (ع) از ۱۱۲۸ هـ. ق.

از سوی دیگر از آنجا که پیش از این تمام انسان مؤمن، متوجه توبه
و تأمین آسایشی است که در سرای آخرت به آن نیاز دارد، شوق و آسایش
وی به بازار آخرت به مراتب پیش از علاقه او به بازارهای دنیاست
بازارین، طبعی است که مؤمنان، هنگام رفتن به مساجد سعی کنند بر
دیگران پیشی گیرند و هنگام خروج، تشریف از همه آنها را ترک گویند
در مقابل، فعل نیت پیش از همه به بازار می رود که پس از همه
مخارج می شود که «تمام بازار» در باره مسجد است و مسجدی که
فرمان برود، خداوند می فرماید:

لأن زینس أن یؤدیة بعینها فی القیامه یأمنها فی قلبه تعالی فلا یستبجده
و آمنت آفتها فی قلبه، ثم لا یأمنها، ثم یؤدیة ثم یؤدیة فی قلبه
فیوم یؤدیة فی قلبه تعالی فلا یأسوئان و یخضع آفتها فی قلبه
ثم لا یأمنها و آخره ثم یؤدیة «فربین» خداوند از هر طرفی رسید
تمام مکان به خود خداوند محدود است، حیوان عرض کرد: مساجد و
توسعه است، این عمل مسجد بود، خداوند کسی است که پیش از همه
به مسجد باقی و پس از همه از مسجد خارج شود، یا سوره از فرمود
تمام مناطق بود، خداوند میفرماید: «بیت الله است و من استوی الاثر»
میفرماید: «بیت الله است و من استوی الاثر»

بازار و پس از همه از آن خارج شود
بازارین مسجد فقط مکانی برای عبادت و زار و نیاز نیست، بلکه
یک زیارتگاه به شمار می رود.

از مسجد مسجد، در ۱۱۳۲ هـ. ق.
«بیت الله است و من استوی الاثر» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«الغیر الشیخ أو تحقها الخیثا» از ۱۱۳۲ هـ. ق.
«بیت الله است و من استوی الاثر» از ۱۱۳۲ هـ. ق.

و نگاه به [صوت] عالم نبرد خداوند از یک سوی استغفار هر
سجده‌خیزان بهتر است و زیارت علیاً نیز: خداوند متعال
توبت‌طلبی تو از خداوند طواف خانه کعبه و پیروی از خداوند حج و
عمرة مقبول است. خدا مقام این تهنیتی را بر بندت هنگام دیده بالا
میدارد و رحمت خود را بر تو فرو می‌ریزد و فرشتگان تهنیتی می‌دهند که
بندت بر او واجب شده است.
در روایت دیگری آمده است:
ظلمت‌زنی زینت عالم هنگام چنگا' هنگام به صورت عالم از روی
علاقه و دوستی، حالت است.

فرز زیارت مؤمنان

روایات پرشماری درباره حقوق مؤمنان بر یکدیگر و باره شده
است که انعکاسی همچون ثواب دیدار بر کاروان مؤمنان، دست‌دافان
دردموس، پناه‌گرفتن و شادان‌گرددن اکبرام و استغاثه آنان و همچنین
برآوردن حاجات آنان است. ثمنین خود را با و پرورشاک از آن تسویه
است.

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید:

من زکرت آنهایی که فانی شوند در راه خداوند و زکرتی شایسته
و جلال و کبریاوندت آنرا بکنم و بکنم اینجا' و کسی که دانی دهن را بر

دانشمندی، هرگاه محسن را در راه خداوند بکشد، من او را دوستی و محبتی
نرمیدم. هرگز او را نماند. ج ۱، ص ۱۶۸. کسی که زیارت از کوه‌سقفی را بنام
فدایی، چنان‌که در سفر ج ۱، ص ۱۶۹ ذکر شده است.
و ظلمت‌طلبی، هرگز او را دوستی و محبتی نماند. ج ۱، ص ۱۶۹. کسی که دانی دهن را بر
بهر کشتی، ج ۱، ص ۱۶۹.

خطورت فاطمه ﷺ هر دو سه روز یک بار به زیارت شهدای احد
می‌رفت و در کنار آن قیوم می‌گرفت و دعا می‌گفت.^۱
اهمیت زیارت شهدا تا آنجا است که عطای عمل سنت باکاید می‌کند
که مستحب است. مؤمنان قیوم شهدای احد مخصوصاً صحر و ربا و قیوم
زیارت کنند. یکی از عطای عمل سنت قسم یاد می‌کند که کسی نیست بر
آنکه سلام کند مگر اینکه این سلام را با شیخ می‌گوید و با شیخ سلام آنکه به
معنی دعا برای سلامتی دعا کننده است که دعای شان مستجاب است.^۲
قریون بر آنچه بیان شد، زیارت شهدا تجدید عهد و پایداری بر
شمامت و وفاداری است.

شیرازت ضلای

یکی از سفارش‌های اسلام، پیشینی با طهارت است. چرا که اصلاحی و
وقار آنان در نشان تاثیر می‌گذارد. محبتان آنان هدایت کننده و خطاب
آنان دور کننده است. از لغزشی و لغت.

بر اساس چنین انگیزه‌هایی است که رسول خدا ﷺ می‌فرماید:
ظلمت ضلای بعد از طهارت آنهایی که طومین جهان را می‌نگردند و ظلمت‌زنی
ظلمت آنهایی که طومین جهان را می‌نگردند و ظلمت‌زنی
آنهایی که طومین جهان را می‌نگردند و ظلمت‌زنی
حقیقت و شیرازت شیرازت شیرازت شیرازت شیرازت شیرازت شیرازت
ظلمت آنهایی که طومین جهان را می‌نگردند و ظلمت‌زنی
ساعت نور طهارت و شادان‌گرددن آنان از حالت حلال به حلال است.

۱- صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۶۹.

۲- صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۶۹.

۳- صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۶۹. هرگاه از کوه‌سقفی را بنام فدایی، چنان‌که در سفر ج ۱، ص ۱۶۹ ذکر شده است.
۴- صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۶۹.

توسش به خطا آورد. خطای غرضی به او می‌رسد، تو میمانی و
بمگر من هستی و بر من است که تو را انجام کنی، به خاطر دوستی تو با
آن حکومت، بهشت را بر تو واجب کرده‌ام.

آن بزرگوار به خدا می‌گوید:

یا علی! تلاوت من خطی از خلق از آنکه توستی، می‌باشد که توستی
و خطی من خطی آن بزرگوار است. یا علی! من به غیر از زنتی
خداست [یعنی آن] دوستی که با تو دوستی را بری خدا دیدار کند
پس او خدا را زیارت کرده و بر خداست که با تو دوستی را بری خدا و
هر چه از خدا می‌خواهد به او بدهد.

ایست زمانی که دیدار آن خدا را به یاد خدا و عملی و رفتار شای
دی را به یاد آخرت نشانزد، از عظمت بیشتر کسی برخوردار است.^۲
جالب آنکه امام مضافاً ثواب دیدار دوستان مؤمن را هدایت

زیارت امام معصوم علیه السلام دانسته، می‌فرماید:

من ان لم یشرک علی مینک تقیبت منلیس ینک انک انک و مینک و
من ان لم یشرک علی زیارتک تقیبت منلیس منلیس انک انک انک انک
زیارتک.^۳ هر کسی نمی‌تواند نسبت به ما اظهار محبت کند به دوستی

آن معصومان، من اگر کسی علیه السلام حسن بن علی مرتضی را زیارت کند،
و این دوستی گیرد، از دوستی خدا علیه السلام سزاوارتر است. چون پیشتر گفتیم که هر چه
ظن زانیانه تو را می‌بینم، خطای از آنکه توستی را بری خدا دیدار کند، به یاد
خدا و کار او عمل را از یاد و عمل او سزاوارتر است. به آخرت بخواند، الاظهر، معصومان
حسن مرتضی را زیارت می‌کند، از زیارت معصومان، همه، بر خدا مرفوع را زیارت
نویسند، کتبی را زیارت علیه السلام.

هر چه از آن حضرت تقیبت، حسن بن علی را زیارت، از زیارت معصومان، حسن مرتضی را زیارت
از آنکه، من از آن معصومان تقیبت، حسن بن علی را زیارت، از زیارت معصومان، حسن مرتضی را زیارت
می‌کند.

سایح ما نیکی کند تا پادشاهی نیکی و محبت ما برایش نوشته شود و
هر کسی نمی‌تواند به دیدار ما بیاید، به دیدار دوستان خوب ما بیاید که
ثواب زیارت ما برایش نوشته می‌شود.

از زیارت معصومان تقیبت

شکی نیست که یکی از مسکن‌های کسب فیض و تزویج رحمت الهی،
قیوم امامان و اولاد است. قیومی که عطای اعلام به استقبال
زیارت آن، تصریح کرده‌اند و حمد الله در بسیاری از مشایخ شیعیان
قیوم زمان شاهنشاهی شده و مورد توجه همگان است و مردم از این طریق
می‌توانند به خدا نزدیک شوند، پس بر مؤمنان و شیعیان، همان‌که
عصمت است که قیوم این بزرگواران و اولاد است و زیارت کنندگانی
که به جهت حاکمیت فشار و احتیاج آمیزی و عیاشی بر دو کشور حجاز
و عراق که عرصه را بر عبودیت، خصوصاً مسلمانان و ذریه رسول
گرمس علیه السلام تنگ کرده و سراغ نالامسی و خطرهای جهانی و
سایر مشکلات را برمی‌آورد، به وجود آورده بودند، بر اساسی باگم
تکلیف از پیش ظهوریست که با پیروان اصفهانی صورت از دیدار خودی و
برمی‌گردد، و از رویگاه خود و از آن محیط‌های برحقان به مکان‌های
ظاهراً امن و شپور ها و روزستانی شیعیان، به راه می‌آوردند و
آن‌ها مستقیمان را گرمس می‌دانستند و عاقبت عطای از آن
شوسط مأموران دشمن و مؤذنه آن ظالمان و حجاز را به شهوات
می‌دیدند.^۴

^۲ از دیگر سخن خداوند سزاوار که محاسن کبریا را در دست آورد
و برگرداند و خلق حق، تصور مکنده عیاشی می‌کند.

اسرار زیارت

۱. تقرب به خدا
یکی از اسرار و فواید زیارت عتبات وحی، تقرب به خدا و جلب صفایات و توجهات ویژه آنان است. از آنجا که بالاترین هدف خلقت الهی شدن انسان و تقرب جستن به خداوند است و منظور از تقرب نزدیک شدن به خداوند از طریق کسب فضایل، آراست شدن به مکانم اصلاحی و نیز تعلق به اسمای الهیه به وسیله بندگی و طاعت و انجلاص و تقواست. زیارت، وسیله کسب صفات شایسته و حاصل رشد معنوی است و در نتیجه سبب تقرب به خدا می‌گردد.

در دعای توسل می‌خوانیم:

یا سائلی و سائلین ای توکلک یکنم ایمنی و شکی ایتم لعلی تو
حاجتی ای قلبی و توکلک یکنم ای قلبی و استغلتک یکنم ای قلبی
تشتقر ای حشاکو و استکبرتی من انعمی. **فَمَا لِقَابُ قَوْلِكُمْ وَبِسْمِ**
إِلٰهِی وِیَحْسَبُونَ یُحْسِنُونَ اَنْ یُّرُوْا نِعْمَتَیْنَ اَللّٰهُ اَلْحَیُّ بَیِّنُ الْعِلْمِ اَنْ
سُوْرَتِهَا بِهٖ شَآءَ الْعِلْمَانُ وَ یَسْتَعِیْنُوْنَ بِرَآئِیْ ذٰلِکَ لَعَلَّوْا وَ اَلرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ
اَلْمُتَمَتِّعُ وَ یَرِیْ حَاطَمُوْا بِهٖ تَرَاکُمُ اَوْ اَنْ یُّدْعٰوْا بِسْمِیْ اَوْ یَنْوَعُوْا مِنْ
تَرِیْضَتِکُمْ عِنْدَ شَفَعَتِکُمْ کَیْدٌ وَّ اَنْ اَوْ یَحْضَرُوْکُمْ مِنْ اَلْکَلْبِیْنِ نَجَاتٌ عِنْدَ
یَوْمَ کَیْدِکُمْ وَ سِیْلَةٌ شَفَاعَتِیْ مِنْ یَوْمَ تَرَاکُمْ عِنْدَ حَسْبِکُمْ وَ بِهٖ وَ سِیْلَةٌ تُوَسِّلُیْ
وَ قَرِیْبٌ شَکَیْدِ نَجَاتٌ اَنْ عِنْدَ قَرِیْبِیْ

در مذهب اهل تشیع علمای معروفی دعای توسل را

رسول خدا ﷺ یاد زیارت از کتب معتبره نقل می‌گردد. به دنبال اینهاش
[دعوی و اعروی] آورده است و آنرا جمله آثار زیارت قیوم می‌نامند.

این زیارت قیوم مشتمل بر اوقات پاکیزگی است. هر وقت که بخواهید به
خدا نزدیک شوید از این دعا استفاده کنید. (ص ۱۰۳ ج ۱۰۳۹)
از هر کس بخواند قیوم زیارت کند پس آن زیارت تمام به او برسد که زیارت قیوم قلب
را بخواند و بشود اگر از هر کس از اهل تشیع دعوی ج ۱۰۳ ص ۱۰۳۹ ج ۱۰۳۹
و زیارت قیوم بخواند چون انسان را از دلگیری می‌برد و کفالتی که می‌آید بر
فصلین معنوی ج ۱۰۳ ص ۱۰۳
از هر کس که در قیوم قلب بخواند و از هر کس که در قیوم قلب بخواند و از هر کس که
خداوند به تعداد آن اوقات پاداش بزرگوار از اهل تشیع دعوی ج ۱۰۳ ص ۱۰۳
ج ۱۰۳۹ ص ۱۰۳۹

و از اهل تشیع دعوی ج ۱۰۳ ص ۱۰۳ ج ۱۰۳۹ ص ۱۰۳۹

مطابق با حق و حقیقت است. می تواند بشر را به سوی حق و حقیقت و توحید راهنمای شود. پس حفظ و هیأت آنگاه آنکه و حفظ قیود و پدای غیر آنها، در حقیقت تعظیم شخصی است که خود و دست نشانده شاعر و راهمسانی به سوی هدایت^۱

۳. لایزال محبت و دوستی با اهل بیت (ع)

زیارت، ظهور، دوستی اهل بیت (ع) و پیانگر صفح محبت مسلمانان نسبت به خاکدان و حق است.

یکی از دستورات خداوند متعال، محبت و دوستی معصومین (ع)

است. قرآن کریم می فرماید:

بَلِّغْ لِلنَّاسِ مَظْهَرِ ظُورِ آلِ النُّبُوَّةِ الْكُفَى بِالْمُنَى بِالْحَبِيبِ. سن هفتم

پادشاه از شما و رسالت در نخست نمی گوید. جز نبوت داشتن در نزدیکی

اهل بیت (ع)

و مخرجی از مفسران اهل سنت ادور تفسیر این آیه می نویسند:

از رسول خدا (ع) پرسیدند ای رسول خدا! تو دیگر خدا چه کسی

هست که دوستی کنی و ما واجب شدیم؟

فرمود: علی، فاطمه و رسول آن نبی^۲

این عالم سنی در تفسیر روایتی دیگر از رسول خدا (ع) نقل می کند

که حضرت فرمود:

از گروه از محدثین روایت شده است. علی صبر دشمنان را دوست دارد. ۳۲۸

۱. سوره نوری، آیه ۳۴

۲. ۳۲۸ کتاب من حقائق قرصی، المصنوع به سوره زینبیه، ج ۱، ص ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲

۳. سوره نوری، آیه ۳۴

۴. سوره نوری، آیه ۳۴

۵. سوره نوری، آیه ۳۴

۶. سوره نوری، آیه ۳۴

تقرب به اولیای الهی به آن دلیل است که ایشان راهمسان و مشعل هدایت باشند و دعوا و درخواست از شران از مساحت آنان موجب فراهم آمدن زمینه های تقرب و نزدیکی به خداست.

۳. تعظیم و بزرگداشت اولیای الهی

بزرگداشت، رنگ، داشتن یاد و نام اولیای الهی، یا اعتقاد به مقام و عظمت آنان در پیشگاه الهی، از شعائر الهی و از اهداف زیارت است.

قرآن کریم می فرماید:

ذُرِّعُوا لِحَقِّهِمْ تَعْدِیَةً لِّیَوْمِ یُنْفَخُ السُّورَةُ بِالْحَقِّ مِمَّنْ تَعْبُدُ

را بزرگ دارید. این بزرگ داشته خدایان را بدارند.

شعائر جمع شعیره، به معنای ذلیل و علاقت است. شعائر الهی یعنی امری که ذلیل و علاقت و نشانه به سوی خداست و هر کس می خواهد

به خدا برسد با آن ذلیل و نشانه می تواند به خدا برسد. اگر در قرآن

قریب، صفا و مروه^۳ و نیز شرف های جهانی و فرجه برای قربانی در منی^۴ و

نیز مجموع مشنگ جمع از شعائر الهی شمرده شده. به این دلیل است

که این امور را از شعائر و نشانه های خداوند در این عبادت بزرگ به شمار

می رود.

اگر این امور از شعائر دینی خدایت و مروت را به توحید و دین

حقیق متذکر می کند. شکی نیست که وجود آسمان و اولیای الهی نیز از

بزرگترین و بارزترین نشانه های دین خداوند است. زیرا آسمان از آن

جهت که معصومان و کافر خلاف انجام نمی دهند و سپرده و اقوال آنان

منزعات ظنی شبها ای نمکتی، ذات شهیدان آلا و من منات، قلی شبها
ای نمکتی، ذات مغفورا آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، ذات کتیا
آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، ذات مؤمنان مستکبران ایمانی آلا و
من منات، ظنی شبها ای نمکتی، بشرا مظلومان، باطنی آلا و من منات، و کتیر
آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، مؤمنان ای فیضی، کتا مؤمنان مغفورش
ای شبها و زجه آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، آلا و من منات، ظنی
بطنی ای فیضی، آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، جعل الله کتیر، مؤمنان
مؤمنان ای مؤمنان، آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، ذات ظنی الشیء و
الخصیة، آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، جماد، مؤمنان منقرت
نقن کتیر، آیش و من منات، ظنی آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، ذات
کتیر، آلا و من منات، ظنی شبها ای نمکتی، مؤمنان، مؤمنان ای فیضی
مغفورش، بر محبت ای محبت، از دنیا بود، شهید است، بداندیا هرکس، بر
محبت ای محبت، بصورت، آینه، است، بداندیا هرکس، بر محبت
ای محبت، بصورت، با توبه، از دنیا رفته است، هرکس، بر محبت ای محبت
بصورت، بداندیا، کامل، از دنیا رفته است، هرکس، بر محبت ای محبت
بصورت، بداندیا، بصورت، و بداز تو، دیگر، و منکر، به او، بصورت، بصورت، بصورت
هرکس، بر محبت ای محبت، بصورت، او، بداندیا، بصورت، بصورت، بصورت
بداندیا، بصورت، که، به، طایفه، ظهور، بصورت، هرکس، بر محبت ای محبت
بصورت، بصورت، از لیبش، به، بصورت، کتیر، بصورت، بداندیا، هرکس، بر
محبت ای محبت، بصورت، خالی، قهر، او، بداندیا، بصورت، ملائکه، بصورت

و کتابت من حکایت فرمودی که در سوره زینبیا، آیه ۱۰۰، در بیان حال سیدم
صدائیک فرمودی: «و انما تصفنا الله من و انما هو انوار الهمم»

قرار می‌دهد، هرکس، بر محبت ای محبت، بصورت، او، بداندیا، بصورت، بصورت
و جماعت، مؤمنان، برود است
بداندیا، هرکس، بداندیا، ای محبت، بصورت، روز، قیامت، بر، بداندیا، او، بصورت
میرانود، ناپوش، از، بصورت، بداندیا، هرکس، بر، بداندیا، ای محبت، بصورت
کتیر، از، دنیا، رفته است، و هرکس، بر، بداندیا، ای محبت، بصورت، بصورت، بصورت
استقام، بخواند، کتیر

۱۱. شناخت و معرفت انجلیت

از معارف دینی مهم در زیارت، شناخت مقام زیارت شونده یا به تعبیر
دیگر زیارت، با معرفت است. در روایات پرشماری شرط قبولی
زیارت، به شناخت واقعی از آن امام مشروط شده است؛ چنانکه یکی
از اصحاب امام صادق علیه السلام می‌گوید: نزد آن حضرت، بودم که نام
امیرالمؤمنین علیه السلام به میان آمد. در این هنگام حضرت فرمود:

من زکرتی، کتیراً، یحیی، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً

امام و صفات او فرمود:

کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً
کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً، کتیراً

و کتابت من حکایت فرمودی که در سوره زینبیا، آیه ۱۰۰، در بیان حال سیدم
صدائیک فرمودی: «و انما تصفنا الله من و انما هو انوار الهمم»

